

DEURNE-ZUID : HEILIGE LODEWIJK VAN MONTFORT , H. PIUS X , SINT-JOZEF EN SINT- ROCHUS.

HEILIGE LODEWIJK VAN MONTFORT.

Eucharistie- en gebedsvieringen.

Elke week op zondag om 9.30 u. eucharistieviering
4e zondag van de maand om 9.30 u. gebedsviering
3^e zondag van de maand koffie na de viering.

HEILIGE PIUS X

Zaterdag 13 maart.

17.00 u. Avondviering

Zondag 14 maart. Vierde Zondag in de Veertigdagentijd.

11.15 u. Plechtige hoogmis .

Zaterdag 20 maart.

17.00 u. Avondviering

SINT-JOZEF

We zullen onze kerk openstellen op zondagen 14, 21 en 28 maart 2021 telkens van 14 tot 16 uur.

In de veertigdagentijd houden we het bij een sobere ontmoetingskans.

Als de versoepelingen van de veiligheidsraad het toelaten en we met meer dan 15 mensen mogen samenkomen zal er vermoedelijk op Palmzondag een viering zijn om 11u45 met wijding van palm. Wat de Goede week betreft, werd voorlopig nog geen beslissing genomen.

Ook op Paaszondag 4 april kan je zeker in de namiddag terecht.

SINT ROCHUS

Zaterdag 13 maart.

08.00 u. Ochtendviering.

18.00 u. Avondviering.

Zondag 14 maart. Vierde Zondag in de Veertigdagentijd .

08.30 u. Ochtendviering

09.30 u. Hoogmis. Zlm. Louisa Gabriëls.

Maandag 15 maart.

08.00 u Ochtendviering

Dinsdag 16 maart.

08.00 u. Ochtendviering

Woensdag 17 maart. H. Patricius.

08.00 u. Ochtendviering

Donderdag 18 maart. H. Cyrillus van Jeruzalem.

8.00 u. Ochtendviering

Vrijdag 19 maart. H. Jozef, bruidegom van de H. Maagd Maria.

08.00 u. Ochtendviering

Zaterdag 20 maart.

08.30 u. Ochtendviering

18.00 u. Avondviering

Zondag 21 maart. Vijfde Zondag in de Veertigdagentijd.

08.30 u. Ochtendviering

09.30 u. Hoogmis.

Onderwijs tijdens de laatste decennia van de negentiende eeuw.

De eerste schoolstrijd in België had plaats in de periode 1878-1884. In die periode was ook het officieel onderwijs heel katholiek gericht. De "ongelukswet" was de informele naam die gebruikt werd voor de wet Van Humbeeck die in 1879 werd ingevoerd. Deze wet hield in dat elke gemeente een officiële lagere school moest hebben. Het onderwijzend personeel in die scholen moesten in het bezit zijn van een diploma van een rijksnormaalschool. De gemeenten moesten de vrije scholen niet subsidiëren. Het godsdienstonderricht moest buiten de schooluren gegeven worden, met toestemming van de ouders. In 1881 kwam er een gelijkaardige wet voor het middelbaar onderwijs. Er kwam enorm verzet vanuit katholieke kant, de kerk, de politici en het onderwijs. Men verbood katholieke leerkrachten in gemeentescholen te werken. Katholieke ouders mochten hun kinderen niet naar de gemeenteschool sturen. Geestelijken, die de meeste godsdienstlessen voor hun rekening namen, weigerden les te geven in officiële scholen. Met als gevolg dat er vele nieuwe katholieke vrije scholen werden opgericht, want 1430 leerkrachten en 200.000 kinderen verlieten de gemeentescholen. De liberale regering was wel danig geschrokken van de felheid van de reacties. De politieke gevolgen bleven niet uit. In 1884 leden de liberalen een verpletterende nederlaag en kwamen gedurende dertig jaar niet meer aan de macht. De katholieke meerderheid herstelde de toestand nagenoeg naar de toestand in 1842. In Deurne was men deze periode vrij rustig doorgekomen. De katholieke meerderheid toen was vrij neutraal opgetreden. Begin 1886 vroegen de Zuid-Deurnenaars voor de oprichting van een lagere school in de wijk.

Het gemeentebestuur had er wel oor naar maar hier was er grote onenigheid over de plaats waar de school moest komen. De verschillende gehuchten hadden drie mogelijke plaatsen. De plaatsen waren nabij Den Engel dat was ten zuiden van de Sint-Rochusstraat, op Silsburg over de brouwerij De Preter en op het Eksterlaar tussen het 't hof van Heirman en de Ekster. Uiteindelijk koos de gemeenteraad voor Den Engel. Ook deze grond lag, juist zoals bij onze kerk, binnen de krijgsvaardigheden van 't Fortje 2. Men moest dus ook aan de minister van oorlog toelating vragen om daar een stenen school te mogen bouwen. Op 7 mei 1889 kreeg

architect Gife de opdracht van het gemeentebestuur om een school te tekenen. Maar hier wees de minister de aanvraag om in steen te bouwen af. Intussen was echter de discussie in Deurne-Zuid over de plaats van de school nog niet geluwd. Nu wou men ook een school bij Drie Koningen. Op 13 februari 1890 koos dan de gemeenteraad voor een middenweg, twee scholen bouwen, één op 't Eksterlaar en één op de Drie Koningen. Maar al heel snel wist men dat er voor twee scholen geen geld was en zo kwam men dan terug bij het oorspronkelijke plan van Den Engel terecht. Dus op 29 juli 1890 besloot de raad een houten school bij Den Engel te bouwen. Dat was wel meer dan nodig omdat de kinderen van Deurne-Zuid toen te voet naar Deurne-Noord naar 't school moesten, voor sommigen een wandeling van gemiddeld 35 minuten. Bij regen of in de winter was dat zeker niet aangenaam. Zeker ook omdat de verbindingsweg tussen noord en zuid toen maar een kasseiweg was met links en rechts een smal zandpad, dat bij slecht weer moeilijk begaanbaar was en iedereen dus op de kasseiweg moest lopen, waar er natuurlijk ook verkeer was van paard en kar.

De nieuwe houten school opende na de kerstvakantie van 1894, met de Hr. De Bosscher als hoofdonderwijzer en de Hr. De Muyter als hulponderwijzer. In 1899 telde men in de school 232 leerlingen. De school was ook snel te klein en werd in 1905 reeds vergroot.

Tijdens de oorlog 1914-1918 waren de klassen overbevolkt. Op voorstel van onze pastoor Coveliers toen, werden enkele klassen overgebracht naar het patronaat, de vroegere houten kapel die nu achter de tuin van de pastorie geplaatst, dienst deed als parochiehuis. De gemeente huurde de lokalen voor de symbolische frank per jaar. De toenemende groei van de bevolking in Deurne-Zuid zorgde voor grote druk om de school te vergroten. De nieuwe school zal gebouwd worden aan de Sint-Rochusstraat tegen de houten school aan en is in 1924 in gebruik. In 1936 waren er in de school 15 klassen. In augustus 1940 werden de Duitse troepen er ingekwartierd en moest er les gegeven worden in noodlokalen onder meer in het oefenlokaal van de harmonie de Drie Koningen in de J. Embrechtsstraat en in het ouderlingentehuis in de Fl. Pauwelslei.

Op 31 oktober 1944 werd de school bijna geheel door een V-bom vernield. Op 22 mei 1948 werd de eerste steen gelegd voor de heropbouw van de vernielde school. Op 20 mei 1950 werd de nieuwe school ingehuldigd.

Tot 1892 was er dus alleen een gemeenteschool in Deurne-Zuid.

Weer waren de krijgsmachtbaarheden er de oorzaak van dat de Zusters der Christelijke Scholen van Vorselaar hun stenen school bouwden op Silsburg. De school opende op 17 oktober 1892.

Daar er toen hier nog geen klooster was kwamen de vier lesgevende zusters dagelijks te voet op en af van hun klooster in Deurne-Noord. In 1893 kwam er ook hier een klooster. De school, Sint-Anna, kende een geweldige groei en bloei en in 1928 had de school meer dan 900 leerlingen.

Ward Wené.

HEILIGE LODEWIJK VAN MONTFORT.

BROEDERLIJK DELEN EERSTE COLLECTE ...

Op zondag 14 maart.
Zie verder ...

HEILIGE PIUS X.

DOOR HET DOOPSEL OPGENOMEN IN ONZE GROTE KRING ...

Lars Beckers, zoon van Kenny en Stefanke Verheyen,
geboren te Wilrijk op 16 augustus 2014
Manebruggestraat 355 te Deurne.
We wensen Lars een héél fijne toekomst
en een héél dikke Proficiat voor ouders en familie.

BROEDERLIJK DELEN EERSTE COLLECTE ...

Op zondag 14 maart.
Zie verder ...

SINT-JOZEF

DE FRUT OP BEZOEK ...

Dinsdag 23 februari bracht Gazet van Antwerpen een bezoek aan onze kerk.

Josée Rombouts en Carl Asaert hebben de journaliste en fotografe ontvangen.

Het artikel voornamelijk in verband met de architectuur van onze kerk zal verschijnen in de weekendeditie van 13 maart.

Het ontstaan van de bijnaam De Frut voor Gazet van Antwerpen moeten we ook in de allerprilste beginperiode zoeken. Het was eigenlijk een scheldnaam die de jaren trotseerde en tot op de dag van vandaag door vriend en vijand wordt gebruikt.

De naam De Frut dook voor de eerste maal op in Het Laatste Nieuws van 24 mei 1892. De Gazet van Antwerpen werd beschouwd als 'frutgazetje'.

Maar er zijn nog andere theorieën over de herkomst van het woord. De legende gaat dat de Antwerpse slager Raes, die vooral beroemd was om zijn vleesbereiding 'frut',

eens zou hebben gezegd dat Gazet van Antwerpen amper goed genoeg was om zijn frut in te draaien.

Een andere versie luidt dat de naam De Frut wees op het wanordelijk uitzicht van de krant destijds, met al haar korte stukjes dikwijls kriskras door elkaar. Deze laatste twee verklaringen zijn echter pas achteraf ontstaan.

Vandaag de dag wordt Gazet van Antwerpen nog steeds De Frut genoemd, ook door zij die de oorspronkelijke betekenis niet kennen.

De eerste schetsen en plannen in 1927 werden gemaakt door onderpastoor F. Veters van de Sint-Rochusparochie in Deurne. Dat project werd echter nooit gerealiseerd. Flor van Reeth en Jef Huygh ontwierpen een noodkerk in 1929. Over het verdwijnen van de noodkerk doen allerlei geruchten de ronde. Ze was bouwvallig en werd afgebroken in 1938 of ze ging in vlammen op tijdens de eerste wereldoorlog. Flor heeft zich dan teruggetrokken om het werk volledig over te laten aan Jef .

De financiering om de kerk te realiseren werd geleid door pastoor Theofiel Teysen. Hij leende o.a. bij de Belgische Boerenbond.

Architect Jef Huygh werd opgeleid aan de Antwerpse Academie vanaf 1902 en was daarna stagiair van Ernest Dieltiens, met wie hij zich na de Eerste Wereldoorlog ook associeerde. Huygh was eveneens docent aan de Antwerpse Academie (1921-1946) en hij was lid van de Pelgrimsbeweging die de katholieke kunst naar een hoger niveau wilde tillen. Het eclectische oeuvre van Huygh getuigt van een persoonlijke adaptatie van de art deco.

Voor de Eerste Wereldoorlog bouwde hij enkele regionalistisch geïnspireerde villa's in Reet. Met vader en zoon Dieltiens bouwde hij de tuinwijk Zuid-Australië in Lier (1920, samenwerking met Flor Van Reeth) en het psychiatrisch ziekenhuis Bethaniënhuis in Zoersel (1922). Met Dieltiens en Van Reeth stelde hij ook tentoon in het Belgisch paviljoen van de Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes van Parijs (1925). Zijn zelfstandige carrière vatte aan met de bouw in 1923 van zijn eigen woning Lianahalle aan de Boekenberglei 176 en verschillende eensgezinswoningen in de buurt . Ook de plannen van de pastorie in de Sevillastraat waren van zijn hand. Hij bouwde en verbouwde een uitgebreid oeuvre in de provincie Antwerpen, bijvoorbeeld het Sint-Lievenscollege in Antwerpen (1929) de Antwerpse Sint-Laurentiuskerk (1932-1941) en de Sint-Jozefkerk in Gooreind. Hij werkte ook aan het Spijker in Hoogstraten, de Nottebohmkliniek in Antwerpen, de

uitbreiding van de Sint-Bartholomeuskerk in Merksem en het interieur van de Sint-Hubertuskerk in Berchem.

Het bouwen van de Sint-Jozefkerk in Deurne werd toegewezen aan J. Hortens. Op zondag 22 januari 1933 wordt de eerste steen plechtig gewijd en ingemetseld door Mgr. Van Cauwenbergh. De kerk stond toen op een hoogte van drie tot vier meter. Op 26 november van datzelfde jaar komt kardinaal Van Roey persoonlijk de kerk wijden; van die dag af worden alle diensten verricht in de nieuwe kerk en drie jaar later was de volledige kerk af en werd ze geconsacreerd door dezelfde Mgr. Van Cauwenbergh.

Met dank aan Leo Van Eeghem, Hubert Lourdon en de website van Onroerend Erfgoed.

Wellicht zal de oplage van Gazet van Antwerpen dat weekend te klein zijn, dus bestel nu alvast je exemplaar in je krantenwinkel.

Veel leesgenot!

BROEDERLIJK DELEN ...

Eerste Collecte op zondag 14 maart.
Zie verder ...

SINT-ROCHUS.

BROEDERLIJK DELEN ...

Na de onafhankelijkheid van Congo in 1960 brak in de Kasai hongersnood uit. De Belgische bisschoppen riepen daarom in de vasten van 1961 op tot solidariteit met de noodlijdende bevolking.

Gelovigen werden uitgenodigd om hun vasten op een geëngageerde manier te beleven. Wat men uitspaarde door sober te leven, kon men 'broederlijk delen' met de bevolking in onze vroegere kolonie. De respons op de oproep was groot.

De band tussen solidariteit en versobering die toen werd gelegd, heeft Broederlijk Delen nooit meer losgelaten. Een solidariteit die niet alleen leidt tot persoonlijk engagement maar ook structureel maatschappelijk vertaald moet worden om tot duurzame verandering te leiden.

Zestig jaar al bouwen we zo aan een wereldwijd web van solidariteit.
Op het terrein ondersteunen we initiatieven van de lokale bevolking.
We werken met het talent dat ter plaatse aanwezig is,
mèt respect voor de lokale cultuur.
De kerngedachte dat de wereld rechtvaardiger wordt
als delen en herverdelen behoort tot het DNA van onze organisatie.
We kiezen steevast voor langetermijnresultaten
die leiden tot duurzame veranderingen voor de plaatselijke bevolking.

Sinds 1961 is de wereld sterk veranderd.
Vandaag leven we in een enorme sociale én ecologische crisis.
De ongelijkheid in de wereld neemt nog toe.
En met onze levensstijl botsen we op de grenzen van onze planeet.

Delen is volgens ons dan ook hét antwoord
op de uitdagingen waar we momenteel voor staan :
klimaatverandering, sociale ongelijkheid, gebrek aan zingeving.
Door te delen en te herverdelen
werken we aan een 'goed leven' voor iedereen,
ook voor toekomstige generaties,
binnen de grenzen van onze planeet.

Onze boodschap 'Delen doet goed, ook met het Zuiden'
is dan ook positief en uitnodigend.
We willen niet moraliseren of dwingen
maar meer dan ooit tonen dat we geboren delers zijn!

Lieve Herijgers
Directeur Broederlijk Delen.

**DE EERSTE COLLECTE VOOR BROEDERLIJK DELEN
OP ZATERDAG EN ZONDAG, 13 EN 14 MAART.
HEEL VEEL DANK VOOR UW BIJDRAGE !!!**

L U X E Een tekst van Camiel Jacobs...

Een dak boven je hoofd, een bed in te slapen, op tijd eten en drinken, dat alleen al is luxe. Dan spreken we nog niet van de medische verzorging in België want die is "second to none", de huidige Corona-perikelen niet te na gesproken! Denken we ook maar eens aan de vluchtelingen, de daklozen of aan de slachtoffers van mensenhandel of van natuurrampen zoals overstromingen en aardbevingen... Die mensen kennen alvast geen luxe!

Laten we ook maar gelukkig zijn met enkele dingen die de doorsnee westerse mens als fundamenteel beschouwt: een lieve en begrijpende partner, een interessante job, een behoorlijk inkomen, dankbare kinderen... Dat is ook wel een luxe!
Maar ook kleine dingen zijn een luxe zoals:

- de spontane glimlach van een kind
- een gemeend "dank je wel" dat je te beurt valt
- het waarnemen van een mooie regenboog of een fonkelende dauwdruppel
- een hoffelijke automobilist
- een behulpzame politieagent
- een mooi lied op de radio
- een onverwacht telefoontje van een oude kennis

en ga zo maar door. Je vindt er zelf nog wel een aantal andere.
LUXE is geen synoniem van GELUK. Het ware geluk draagt een zeer bescheiden naam: TEVREDENHEID ! Het is dat heerlijk gevoel en die binnenpretjes die verborgen liggen in die hogergenoemde kleine dingen

Dank je wel Camiel.

VEERTIGDAGENTIJD OOK VOOR ONS EEN BELANGRIJKE TIJD ...

We mogen ons voorbereiden op Pasen.
Een belangrijke tijd ook voor ons.
Pasen is inderdaad voor ons, christenen, het belangrijkste feest van het jaar.
De Verrijzenis van Jezus heeft ons wereld vernieuwd.
Maak zelf ook meer tijd om even tot bezinning en gebed te komen.
Denk méér dan anders aan noodlijdenden wereldwijd.
Schenk meer aandacht aan mensen dicht bij ons.
We hebben hierbij ook elkaar héél hard nodig !!!